

«Саратский яшел гармун, көмеш кыңгыраулары...»

*(Фатих Кәримнең “Кыңгыраулы яшел
гармун” поэмасы буенча)*

ГОМЕР МАТУР,

ГОМЕР РӘХӘТ МИЗГЕЛ.

ГОМЕР БҮЛӘК БЕЗГӘ ВАКЫТТАН.

ЯЛКЫН БУЛЫП, ДАВЫЛ БУЛЫП ЯШИК,

ҮКЕНМӘСЛЕК ИТЕП АКТЫКТАН.

*Фатих Кәрим – һәр шигырь
юлы белән Ватанга фидакаръ хез-
мәт иткән әҗырчы һәм солдат.
Аның Казан музеенда саклана
торган шинеле генә түгел,
кульязмаларының соңгы
битләренә кадәр пулялар
белән тишкәләнеп беткән.*

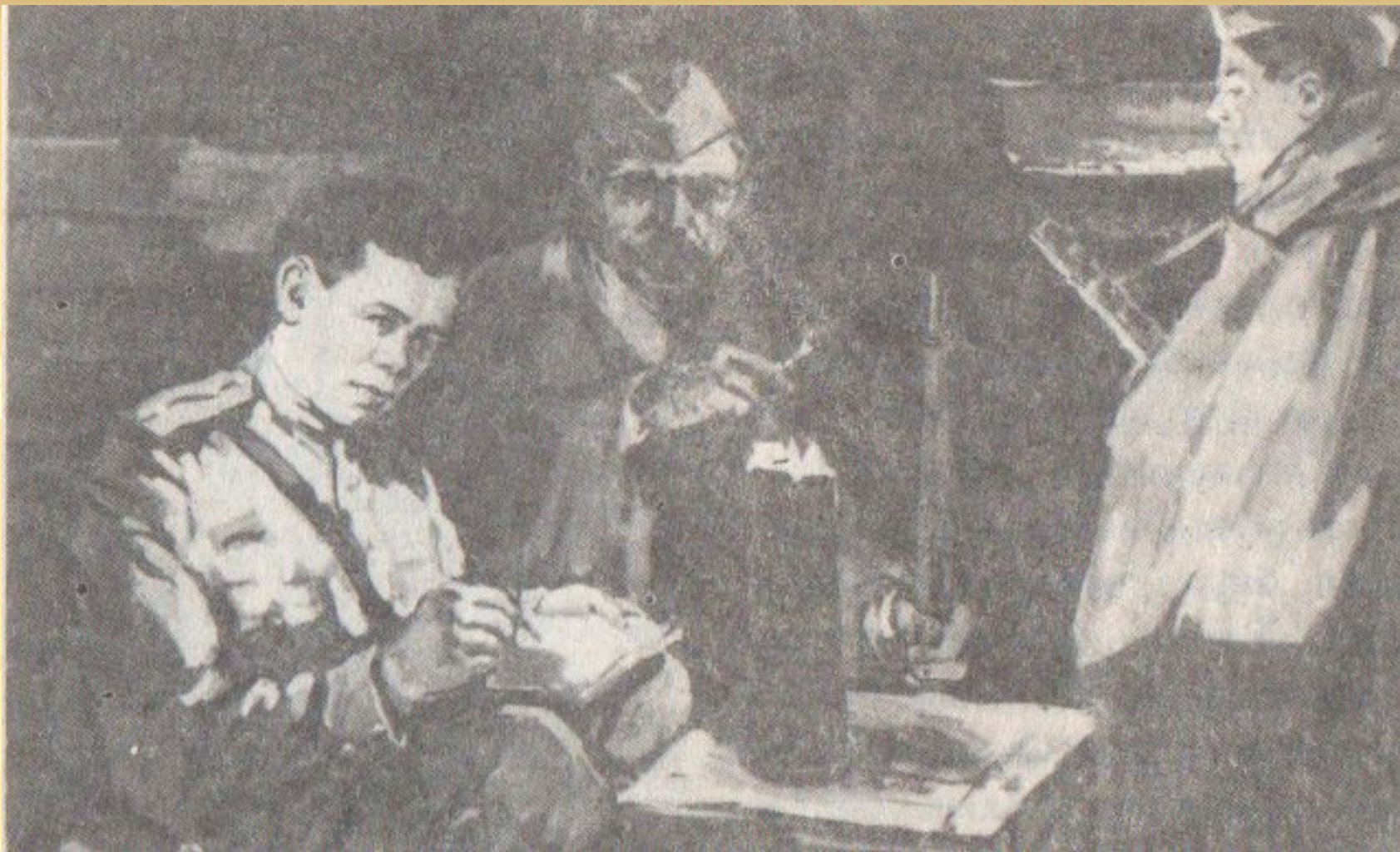
Луи Арагон, француз язучысы

«...Стройда шунысы кыйммэт, бөтен нәрсәне йөрәген аша үткәрәсен. Минем язган әйберләрем уңышлы икән, моның төп сәбәбе шушы: канымны коеп сугышам, шуның турында шул хис белән язам»..

**Окопларда язган хатларымны
Хөрмәт белән дуслар укырлар.**

Поэма

- шигъри формада язылган эсэр
- бер генэ вакыйга түгел, берничэ вакыйга күрсәтелергә мөмкин.
- кеше образлары
- хисләр, кичерешләр тирән күрсәтелә
- төрле сурәтләү чараларына бай эсэр.

ПОЭМА

```
graph TD; A[ПОЭМА] --> B[ЛИРИК ПОЭМА]; A --> C[ЛИРО-ЭПИК ПОЭМА]; B --- D[Хис-кичерешлэр сурәтләнә]; C --- E[Вакыйгалар, кеше образлары];
```

**ЛИРИК
ПОЭМА**

**Хис-
кичерешләр
сурәтләнә**

**ЛИРО-ЭПИК
ПОЭМА**

**Вакыйгалар,
кеше
образлары**

Фатих Кәрим

“Кыңгыраулы яшел гармун”

Госпиталь – дэвалау бинасы;
Кэрниз – тэрэзэ, ишек өсте
Крепдешин – материал исеме;
Саратский – гармун ясалган урын,
Саратов шәһәре.

Әсәрдә вакыйгалар:

1. Сугышка кадәрге чор.

2. Госпитальдә.

3. Халык жырларының әһәмияте.

Әсәрдәге образлар:

□ Фазыл

□ Сөйгән кызы

□ Таныш түгел кыз

□ Госпиталь егетләре

□ Гармун

Жырның көче – ярсу , хыялый моң,

Ул моң кайнап чыга йөрөктән.

Егет өчен кош канаты кирәк,

Егет көче ләкин теләктә...

Бу нинди сурэтлэү чарасы?

* Сөйләмгә жанлылык, эмоциональлек бирэ, автор хикәяләвенә төрле сурәтле төсмерләр өсти. Нинди дә булса күренешне аңа охшаш үзенчәлеге белән чагыштырып сурәтлэү, сыйфатлау-охшату.

* Алар әйберләрне һәм күренешләрне, эш – хәрәкәтләрне ачыклап киләләр. Өстәмә ачыклагыч сүз.

* Табигать күренешләрен, тере булмаган әйберләрне жанлы әйберләргә хас сыйфатлар белән сурәтлэү.

**Сөйләр сүзләр бик күп алар
Иренмичә сөйләсән,
Озын сүзнең кыскасы шул
Күп яшәргә теләсән.**

**Үлем турында уйлама,
Илең турында уйла.
Илең турында уйласан,
Гомерең озын була.**

Өй эше

- **Әсәрне сәнгатьле укырга**
  - * **Әсәрдән өзек ятларга**
  - * **“Моң һәм көч” темасына проект эше.**
(гармунчылар буенча
ижади- эзләнү эше)